

25

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. Έκστ. Έργων II, 12/1970

A!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Δεκ. 1969 / Μάρτιος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... *Τρωιαννάτα*
 (παλαιότερον ὄνομα: .....), Ἐπαρχίας *Κρανταίας*
 Νομοῦ *Κεφαλληνίας*
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Χαραλαμπος*
Χατζανλίνης ..... ἐπάγγελμα *δημοδιδάσκαλος*
 Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Τρωιαννάτα Κεφαλληνίας*
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *2 ἔτη*
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
 α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Διονύσιος Κουρής*

.....
 ἡλικία... *69*... γραμματικαὶ γνώσεις... *3^{μη} Γυμνασίου*
 ..... τόπος καταγωγῆς *Τρωιαννάτα*

Β) *Δημήτριος Χριστοφοράτος Τρωιαννάτα*
ἡτῶν 74 *γραφὴ Γνώσεως 3^{μη} δημοτικού*
 Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
 βοσκήν ποιμνίων; ... *ἀπὸ ἡεδιναι, ἡεριοχαι, δια*
την σποράν καὶ ἀπὸ ἡεδιναι, δια τὴν βοσκήν ποιμνίων
 Ὑπῆρχον αὐταὶ χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
 ματα; ... *ἡ.ε.τ.ε. χωρισταί*
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους; ὡς
 π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
ἀνῆκον εἰς χωρικοὺς, εἰς γεωκτῆμονας καὶ μονὰς
- 3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
 γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
 του; ... *ἡ.ε.τ.ε. τὴν περιουσίαν καὶ*
μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφότερας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Ἀσχολοῦνται μὲν γεωργίαν ἢ γὰρ κτηνοτροφίαν, ἢ καὶ μὲν τοὺς δύο ὁμοίως.

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *Ναι* .....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Εἰργάζοντο οἱ χωρικοὶ μὲν οἰνογένειαι τῶν μὲν ὄρους ἀσυμφόρου δι' αὐτοὺς.

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) ... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

Σεμπροὶ.

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) ... *Εἰς εἶδος.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται καὶ τῶν ἰδίων θεριοκτηνῶν. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες. ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα.

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

Ἐχρησιμοποιοῦντο ὑπηρέται, ἐντάβλοι.

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *Οἱ νέοι ἐπηγαινταν εἰς τὴν Περσέωννισον διὰ τὸ σφαγεῖο τῶν ἀμνησίων.*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

Ἐπηγαινταν γὰρ ἄνθρωποι διὰ τὸ σφαγεῖο τῶν ἀμνησίων καὶ μετὰ ὅτι αὐτοὶ ἐπαυέχοντο.

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μέ καυσίν: α) τῆς καλαμῖς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

..... Μέ... ζωϊκὴν κόπρον. (μόνον).

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρήσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ..... 1930.

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ..... 1942.

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ;

τὸ μονόφτερον ἐχρησιμοποιεῖτο εἰς τοὺς καψίνους Τεχνίτης ἐν χειρὸς τοῦ χωρίου (Νιμφοῦ Βράχας)

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

- 1... Χεῖρ... 4... βουνί... 7... κρίσις... 10... χαλινός
2... μωράτος... 5... φῆνες... 8... σταθάρ...
3... μετροπόδα 6... σπαθὴ 9... δυνέχεια σταθάρ...

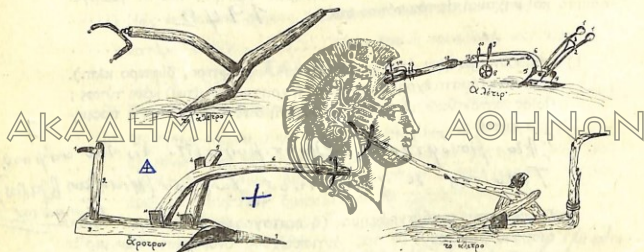

ὡς αὐτό.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ..... 1949.
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ..... —

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....
 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ 1950
 στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκεύαζει) τὸ
 παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....
 Ὁ ἴδιος ὁ γεωργός.....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶ-
 ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
 ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν
 ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. χυρολάκη	6. σταβάρι	11. ....
2. χερουλάδι	7. πέρονος	12. ....
3. σφαιροπόδα	8. φτερά	13. ....
4. σπάθι	9. γουλί	14. ....
5. σφύνα	10.	15. ....

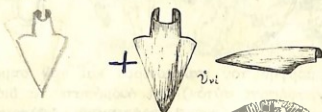
(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῳσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

..... Ὑνι... μιᾶς... μορφῆς... διὰ... ὅλων... τῶν... χωραφῶν...
..... τῶν... χωραφῶν...
.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ... κομπιλωτό

6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ... ἐκ ξύλου

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

..... πριόνι, σκεπάρνι, ἀρίδι, ξυλοφάι...
.....

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται); βόες ἢ, ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος..... βοεῖς, ἵπποι, ὄνοι...

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν;..... Ναι... δύο...

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;..... Ναι...

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεύλες, πιζεῦλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

→ ζεύλες.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχού: λούρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

ἐλέγχο. κουλλούρα. προσδένεται τὸ ἄροτρον εἰς αὐτὸν διὰ τὸ ὄργωμα.

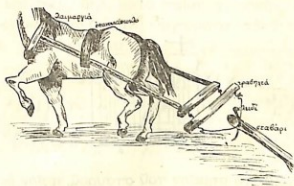

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου;

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζεψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

Ζεῖν... ἐξίνετο... ἢ γίνεται... τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου.

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την όποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναίκα· 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα
ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. ὁ ἰδιοκτήτης, ἢ ἄνθρωπος
τὰ ἀροτρίασις, ἢ ἄλλος, καὶ οἱ ἀλλοι γεωργοί
ἔφειρόν τοις μετὰ τὴν ἀροτρίασιν.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) τὰ δύο ζῶα ἔρχαντο τὸν ἐν πη-
σίαν τοῦ ἀγροῦ, ἐδέχοντο μετὰ τοῦ ἀλόγου, ἔπειτα
δετέτο οὗτος εἰς τὸ σθέμον τοῦ ζώου, ἔπειτα οὗτος εἰς
τὸ σθέμον τοῦ ἀλόγου, ἔπειτα οὗτος εἰς τὸ σθέμον τοῦ ἀλόγου.

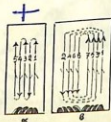
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηρεὺς ἄροτρον.....
ὁ ἀλόγος εἰς τὸ σιδηρεὺς ἄροτρον.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
ὄργωμα· μετὰ τοῦ ἀλόγου, τοῦ ὅποιον τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
μετὰ τοῦ ἀλόγου, τοῦ ὅποιον τὰ ἄκρα ἔχουν
δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακάς (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Παλαιότερον... καὶ σήμερον... τὸ χωράφι... ὁργώνεται
 με' ἀνοιγομένας αὐλακάς... κατ' εὐθείαν γραμμὴν.

ἢ ὁργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν ᾧ χρησὶ εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ αγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σπορίας, στασιές, μεσοδρόμας κ.λ.π.); ... ἔχινετο εἰς λωρίδας (εσορίες) καὶ ἢ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σπορία); με αὐλακίαν; Ναι... ἢ με' ἡν τσαῖνα.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον; ... ἔτι... ὀρεῖν αὐτὴν καὶ ἡ εὐρωπ. ἐδαφ.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί; καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Παλαιότερον... καὶ σήμερον... ἢ... διὰ τὴν οὐδὲν τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί... ἔχινετο καθέτως.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ.-καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

Πρὸ τῆς σπορᾶς ἐγίνετο ἐν ὀργῶματι
μετὰ τὴν σπορὰν γύρισμα ἐγίνετο μετὰ
τοῦ θυώβριον ἦναι.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Πρὶν ἀπὸ τοῦ φύτευματος καὶ κηπευτικῶν
φύτευονται δύο ὀργώματα ἐν ὀργῶματι μετὰ
τοῦ θυώβριον ἦναι.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Ἐπὶ ἐν τῷ δύο ἔτη.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ....

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ ὀρεῖα χρῆσιμοποιούνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ....

Χρησιμοποιεῖται τὸ σακκούλι. Εἰς αὐτὸ
εὐρίσκεται ὁ σπόρος καὶ διασκορπίζεται ἐπὶ
τοῦ ἐδάφους.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

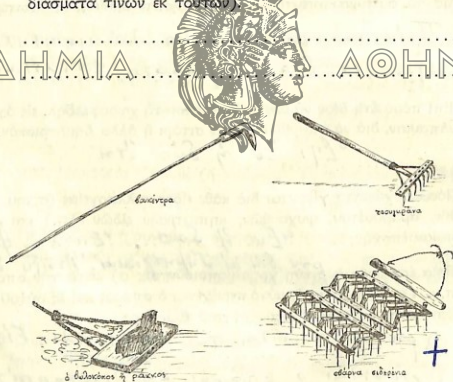
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; .....

Με' ἐλαττωμένην ράβδον, ἢ ὅμοια
ἔχει... τοιοῦτον... εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .... *Ναί*.....

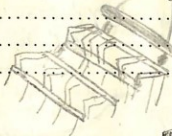
3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς, σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

βούλα

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Ἰππὶν ἀνὰ τὴν χρῆσιν ποιοῦσιν. τῆς σθαῖρας
ἐκ χρῆσιν ποιοῦσιν ἐργάζονται (σκαθιστάδες) διὰ τῆς
ἰσορροπίας.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

ἡ σπορὰ ἐγένετο ὡς τῶν δημητρια-
κῶν καὶ τῆς καλλιέργειας ὁμοίως.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Ἐκαλλιεργοῦντο πλούσια εἰς ἔδαφος
χωράφια.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια.

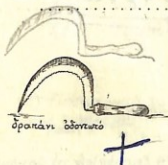
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

...ο...θερισμός...εχίνετο...παλαιότερον
...μέ...δρεπάνι...

Ἐὰν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα)...

Μέ...πρόσθετες
...σήμερον

Παλαιότερον...
...μαδευτήρι.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

...Η...λεπίς...τοῦ δρεπανιοῦ...ἦτο...ὀδοντωτή...

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

...Η...χειρολαβὴ...ἦτο...κατεσκευασμένη...
...ἐξ...σιδηροῦς...σκελετοῦ...ἐλέγετο...

- 5) Ποίος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) .....

Ἦν ὑπὸ τὴν ἐκτελέσει τῶν ἐργασιῶν. Ἦν ὑπὸ τὴν ἐκτελέσει τῶν ἐργασιῶν.

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) .....

Ἦτο παλαιότερον ἐν ἀρχῇ τοῦ θερισμοῦ. Ἦν ὑπὸ τὴν ἐκτελέσει τῶν ἐργασιῶν. (δι' ἐκρίζωσιν)

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ....

Ἦν ὑπὸ τὴν ἐκτελέσει τῶν ἐργασιῶν. Ἦν ὑπὸ τὴν ἐκτελέσει τῶν ἐργασιῶν.

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται) .....

Ἦν ὑπὸ τὴν ἐκτελέσει τῶν ἐργασιῶν. Ἦν ὑπὸ τὴν ἐκτελέσει τῶν ἐργασιῶν.

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; .....

Ἦν ὑπὸ τὴν ἐκτελέσει τῶν ἐργασιῶν. Ἦν ὑπὸ τὴν ἐκτελέσει τῶν ἐργασιῶν.

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; "Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

Ἦν ὑπὸ τὴν ἐκτελέσει τῶν ἐργασιῶν. Ἦν ὑπὸ τὴν ἐκτελέσει τῶν ἐργασιῶν.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές ; ..... *Χ. ε. ρ. δ. β. α. δ. α.* .....

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; .....

... *Θ. ε. ρ. ι. γ. ν. ν. ... ἄνδρες ... καὶ ... γυναῖκες ...*
... *δ. ε. ν. ... ἐρ. χ. α. ν. ... αὐ. τ. ε. ... ὑ. π. ἤ. ρ. χ. α. ν. τ. ο. ...*
... *ἐ. π. α. γ. γ. ε. ῥ. α. ι. τ. α. ι. ... θερισταί ... ἀπὸ ... ἄλλων ... τόπων ...*

- 2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκόπην (ξεκαπής). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας οὐνοματολογίαν) .....

... *ε. ἡ. ... π. ἡ. ρ. α. ρ. ἡ. ... ν. ν. ... θεριστῶν ... ἐχίνετο ...*
... *εἰς ... χρῆμα ... εἰς ... παροχῆς φαγητοῦ ... (χρόνου) ...*

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑνάρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσησιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση τῶν) ; .....

... *εἰς ... χ. ε. τ. ρ. α. ι. ... ἔφερον ... χ. ἡ. ν. τ. α. ...*
... *κατασκευασθέντα ... εἰς ... ὕψασμα ...*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Ἐδίδετο... πρὸς... ὡς... πρὸς... ἡμέραν
τῆς... ἐβδομάδος... (Ναὶ... φησὶ... εἰ... καὶ... Τρίτη).

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Ἐτραγουδοῦσαν
τραγούδια... ἔχει... σχετικὰ... πρὸς... τὸν θερισμόν.
(... διαφόρα)

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔστιμον.

Δεν... ἀφήνουν... εἰς... τὸν... ἀθήριστον
τόπον... ὅ... ἀποκοπέντας... ἔδωκαν...

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

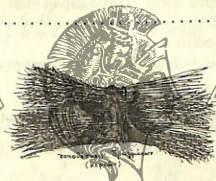
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Τὸ... δεμάτιασμα... γίνετο... τὴν... ἡμέραν...
... ἡμέραν... πρὸς... τὸν... δεμάτιασμα...
... ὅ... ἔδωκαν... διαίαν...
εἶναι αἱ... σταχῶν, ἐκτεθειμέναι
εἰς τὸν ἥλιον, ἐπὶ 7 ἡμέρας.

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χειριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοεῖδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ὁ... ἰ.δ.ο.ς... δ... Δεριστῆς... ἡ'... ἐν.τέμνον
 αὐτῶν... μετέφερε... ^{τὰ χειροῦ} ~~τὰ χεῖρα~~... καί...
 κατόπιν... ~~τὰ~~... ἔδενε... μὲ σχοινίον. κατα-
 συνεκέντρωνον... ἐκ. τοῦ... ἰ.δ.ο.ς... τοῦ... σ.έ.ζου
 ἡ'... ἐκ. σ.π.α.ρ.των... καί... κληματαρχῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

... ἀφήνοντο... εἰς τὴν... ἰδίαν... θέσιν... ἐπὶ
 7... ἡμέρας... καὶ κατόπιν... συνεκέντρωνοντο
 κοντὰ... ὅτι... ὁλῶν... σ.έ... Δηριωνίς... τὰ
 δεμάτια... ἐταπαδεύοντο... ^{εἰς τὴν ἐξου} ~~κεντρὸν~~... μ.έ. λ.ς. μέγα-
 λος... ὡς... ἀπὸ τῶν... πρὸ τοῦ... κέντρου... τοῦ... κόλπου.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Ἀπὸ τὸ ἔτος 1920.

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Τὸ φύτευμα αὐτῆς γίνεται πάλιν
φθινόπωρον καὶ Σεπτέμβριον.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

Ἡ ἐξαγωγή ἐγίνετο μὲ τὸ τσάπιν
ἢ ~~(εξαπα)~~ ἢ τσάρα

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, φίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργεια του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή
τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ
χόρτα. Ἀὐτὰ δὲν ἐκαλλιεργεῖτο ἀλλ'

ἦσαν αὐτογενεῖς. Ἡ κοπὴ ἐγίνετο μὲ γαδευτῆρ ἢ
ξήραναι ἐγίνετο ἐπὶ τῶς ἐδάους. Ἐγίνοντο μὲ τὸν ἐξυψοῦτο
εἰς ἀπαιχκαί

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κοσ-
σαν κ.ἀ.)..... κατὰ τὸν μήνα Μαΐου.....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας)
παλαιότερον μὲ γαδευτῆρ.

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) . Διὰ τὴν συνδρομὴν τῶν χωρῶν
 ἐχρησιμοποιοῦντο... τὰ δικριῶν... ἔγιγνετο
 σωρὸς ἄωστος... ὁπότε... ἐβλαβήθη...
 χόρτο καὶ τὸ ἔκοναν ῥηγάς.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

...τὰ δεμάτια... συνεκέντρωνοντο...
 διὰ τὸν ἄλωνισμόν... εἰς τὸ ἄλωνι...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν
 δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν;

Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως
 ὁ χώρος λεγόμενος θεμωνιά... ἡ τοποθέτησις
 ἐξίσως... εἰς σωρόν... τὰ δεμάτια... πρὸς τὸ
 ἑξωτερικόν.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνάκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἄλωνι-
 σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἄλωνι; .....

ἐκτετρύχεν... ἀνεμάθεν... ἄλωνι...
 δὲν γίνετα ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ ἐν τῷ
 ἄχυρῳ... εἰς ἄλλον τόπον... πρὸς τὸν ἄλωνισμόν.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
 ποίαν θέσιν; .....

τὸ ἄλωνι... κατασκευάζεται... ἔξω τοῦ
 χωρίου... καὶ... εἰς τοποθεσίαν... εἰς τὴν οἰκίαν
 πνέει δυτικὸς ἀνεμός (ἄνεμος)
 (Πουνέτες).

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐάν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Η. καθε. οἰκογένεια (σ'οἱ) ... εἶχε 10 διμότη
ἀλώνι 20 μ.ν. ... ἐλαχίστων. Εἰς αὐτὰ ἀλωνίον
οἱ καρποὶ καὶ τῶν μὴ ἔχοντων ἀλώνι, κατα' σειράν.
6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

Ἀρχίζει ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ σιτοῦ καὶ λήγει σὺν
τέλει τοῦ ἡθροῦ σου.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) ... Τα ἀλωνί. ἢ το. καὶ
εἶναι ωστράλωνο με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκάστου ἔτος, πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) .....

Εἰς τὰς σχισμαὶς, μετὰ τῶν δύο πηλοῦν
τοποθετεῖται μετὰ κόπρος βοδινὴ (βούνισμα).

- 9) Ἡ ὥς ἂνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

Ἡμέραν ... ὅπου ἀνδρατε. ἡμέραν 10 π.μ.
ἡ ἐναρξις ἀλωνισμοῦ

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-
μέρι.

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰουδήποτε ἄλλον.

Ἐκ. τῆς... Δελωνιάς... μεταρρέεται. τὸ δελόντι.
εἰς τὸ ἀλῶνι... ὅπου... ῥύεται... καί... διασκαρ. λήγουνται. τὰ
χέρσους τῶν... δακτύλων... τὸ ὕψος... λυγρὰ...
μεῖν πρὸς ἀλῶνισμόν ἀνέρχεται εἰς 1,5 μέτρα.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλῶνισμα τῶν σταχυῶν διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλῶνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλῶ-
νιου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερός
στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ εἰς τὴν
τα σχοινία, ὥς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

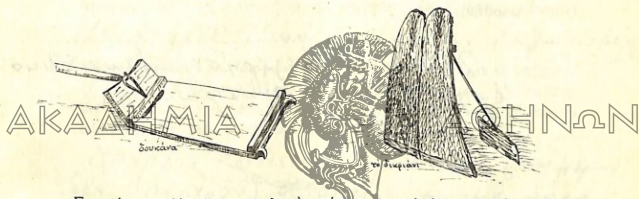
Ἐξήλ. ε. τ. ο. ... δ. ι. ... ἵ. π. π. ω. ν. ... π. ε. ρ. ι. γ. ε. ρ. φ. ἔ. ν. ν.
π. ε. ρ. ι. ζ. ... ἀ. λ. ω. ν. ο. ε. λ. β. ο. ο. (δ. τ. η. χ. ε. ρ. β.) ...
... ὡς ... ἀ. ν. ω. τ. ε. ρ. ω. ... ἐ. κ. τ. ι. δ. ε. τ. α. ι. ...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλῶνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλῶν-
οστύλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τίνους τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειάς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλῶνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλῶνιου. Τὰ ἀλῶνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλῶνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

.....
 Το βλανὶ... δουδετα... α.ω.δ. το.ν. α.δ.δε.τον
 α.λ.ω.ν.δ.σι.α.ν... (ο.τ.η.χ.ε.ρ.δ.)... η.ε'. το... φ.α.ω.ς
 ανωτερω... (μ.ε'. θ.μ.ε.ι.ε.ς. π.α.ν... ο.η.α.ρ.α.ν... ε.ι.ζ. το.ν
 γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μὴ-
 χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐzeugμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
 ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

.....
 Δὲν ἐχρησιμοποιοῦντο τοιαῦτα
 ἀλωνιστικά μηχανήματα.....
 .....

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

Ἀρχεται ἀπὸ τῆς 10 π.μ. καὶ φέρεται
τὴν 5 π.μ. διακοπὴ ἐπαναληφθῆ
τῆς 12 μ. μεσημέριον.

- 12) Ποῖα ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἷς τινες τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δογκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

Δὲν εἶναι ἐν χρήσει ἀλωναλινα
ἐργαλεῖα, ὡς ἀνωτέρω.

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλῳνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ; ...
Ὁ γεωργὸς μὲ τὸ δικράνι
ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλῳνι, ρίπτει ἐντὸς
τοῦ κύκλου τὰ ἀκόπια... δ.τ.φ.χ.σ. ....

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἄλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). ....

Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἄλωνόβεργα
διὰ τὸ κτύπημα τῶν ζώων. ἦθετε
ἐν τῇ ἐργασίᾳ βεῖρη (1) βεῖρη, ἡ ὁποία εἶναι
τὸ ἄκρον ἐφέρεται γύρω δερματίνῃ (πλεγκτῇ)
ἀπὸ δερματίνης κατσίκα 1,5 μέτρον.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

ἡ ἐργασία αὐτῆς ἐλέγετο φόρτωμα.
~~Μία στρώσις~~ Τὸ φόρτωμα ἐχίνετο μία ν
 φορά μὲ ὑφῆραν (πρωί) καὶ ἡ ἀλωνισμὸς τοῦ
 διήρκει ὁ φόρτωμα μὲ ὑφῆραν.
 ὅσον (διὰ τὰ θέλια)
 ὅσον (διὰ τὰ θέλια)

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἀχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

δέν. ὑφῆρε. εἰδι. ν. ὑφῆρε. σ. ἰ. α. ... (σῆ. κ. ἰ. σ. ἰ. ν. ο.)

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τροπᾶνδες καλούμενοι ἀλωνεῖσαι καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχαν βοδία ἢ ἄλογα καὶ ἀνεκαίμενον τὸν ἀλωνισμόν.

ὑφῆρχον... εἰδι. ν. ὑφῆρεται... (σῆ. κ. ἰ. σ. ἰ. ν. ο.)
 δέν... ὑφῆρχον... οἱ... σῆ. κ. ἰ. σ. ἰ. ν. ο.
 ὅσον... ὑφῆρχον... οἱ... σῆ. κ. ἰ. σ. ἰ. ν. ο.
 ὅσον... ὑφῆρχον... οἱ... σῆ. κ. ἰ. σ. ἰ. ν. ο.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

ὅσον... ἀλωνισμὸς... μ. κ. ρ. ν. π. ο. σ. τ. ν. ο. ... ἐχ. ν. ο. ε. τ. ο.
 κατὰ τὸν ὑφῆρτω... τρόπον : (ὅσον... κατὰ τὸν ὑφῆρτω)

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πώς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

ὅσον... ἐλέγετο... κόπανος... ὅσον... κατὰ τὸν ὑφῆρτω
 νοῦ... ὅσον... ἐχ. ν. ο. ε. τ. ο. ... ὅσον... κατὰ τὸν ὑφῆρτω
 η. γ. ο. τ. ο. ... ὅσον... κατὰ τὸν ὑφῆρτω
 μέ. γ. ο. τ. ο.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἄλωνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....

..Τὸ...κοπάνισμα...ἐγένετο...εἰς τὴν αὐλήν τοῦ σπιτοῦ. Ἐκοπανίζοντο καὶ αἱ κούρια, κριθάρι, σιτάρι (σε' μικρὰ ποσότητες)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; .....

..Τὸ...κοπάνισμα...ἐγένετο...ὑπὸ τῶν μελῶν καὶ παύλων... ἔβαντο... καὶ αἱ συγγενεῖς. Δὲν ἀνελάμβανον τὸ ἔργον αὐτὸ ὅλως ἡρώδης, ἐπ' ἀμοιβῇ.

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχυς, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) , ...

Αἰ. σταχύς... ἔτοπο δευτέρου ἐπὶ τῷ ἐκωσάνθου
 παλαιῶς... ἀφ' αἵματος... καὶ... ἐν συνείδει... ἐκωσάνθου
 τὸ ἐκωσάνθου... δι' ἡμέρας... ὁρίαν... ὥρας... δι' αὐτὸ ἐκωσάνθου
 ἔτοπο... μὲν... ποσότητες... ἀφ' ἑξέτης... εἰς τὸν χωρισμὸν
 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

... δὲν... ὡς... τοῦ... δόξα... τὰ... δὲ... ὡς...
 ... ἐλέγαντο... δίστιχα...

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ 1952 Τῆς Ἑπικρατοῦς Ἑλλάδος

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. ....

οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες ἐσωρεύοντο διὰ τὸ λίχνισμα
 μὲ... δὲ... καὶ... ὡς...

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλου ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

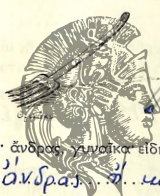
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθιμον τοῦτο.....

Ὁ...σχυματι. γα. β. ρ. ο...σωρός...ἔχει...σχυμ. φ. ἐπιή-
κες...Πρ. α. τ. ο...ἀρχίσκη...τ. ο...λίχνισμα...ἐνέκω
εἶν...λ. ο...σωράν...ἀναρχρῶν. ε. τ. ο...εἶν...σταυρός...φθιγ-
θέν. ο...ἄω. ο...δ. ο...δ. ο...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

..Με...τὸ...δικριάνι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

δικριάνι

ΛΟΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει) ἄνδρας, γυναικᾶ εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ἐ. λ. ἰ. λ. ν. ἰ. γ. ε. ... ἄνδρας... ἡ...καὶ...γυναικᾶ...
Ὁ. λ. ἰ. ... ε. ο. ... ἀ. β. ο. ἰ. κ. ἡ...λίχνιστή...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχυῶν, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτερον ἁλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Ἄ. λ. τ. ἰ. ... ἐ. λ. ἔ. γ. α. ν. τ. ο...κούμπουρα...λ. ἰ. ο. ν. ἰ. ...
ἄ. ω. ο...χωρ. ἰ. σ. ἡ...δ...καρπός...ἐ. κ. ο. π. ἡ. ν. ἰ. γ. α. ν...
τ. ἰ. ο...κ. ο. ἡ. β. ἰ. γ. ο. ρ. α...ἡ...λ. ἰ. ο. ...ἐ. ρ. ἰ. τ. ο. ἡ. ν. α. ν...
εἶ. ἰ. ...λ. ἰ. ο...μ. ἡ. α. ν...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δευτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο .....

..... δ' ἐν... ἐξ' ἐν... δ' ἐν... ἀνέμισμα...
..... ἐν... ἐξ' ἐν... δ' ἐν... ..
.....

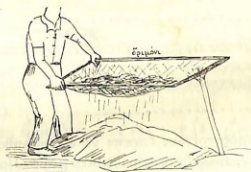
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνέμισματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

..... δια... .. καρποῦ... ..
..... παραμείναντα... ..
..... δ' ἐν... .. (κ' ἐν... ..)

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

ἤ. Διαφορῶν. ἰσ. μαρῶν. ὡς. 70. μετ' αὐτοῦ. παρακαί-
ναντα... τεμάχια... σ. λαχύνν... ἐγίνετο. μετὰ τοῦ. αὐτῶν.
μίσθου... μετ' αὐτοῦ... ν. τρι. μόν. ν. ... ὡς. αὐτοῦ. ρ. ν. οὐδὲν.
ν. ... ν. ... ξέ. ν. ... ὡς. αὐτοῦ. δια' αὐτοῦ. ν.

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; .....

ἰ. μαρῶν. ὡς. ἰσ. μαρῶν. ὡς. αὐτοῦ. εἰς σωρόν.
ἰσ. μαρῶν. ὡς. μετ' αὐτοῦ. εἰς σωρόν. ὡς.
σωροῦ. ὡς. αὐτοῦ. εἰς σωρόν. ὡς.

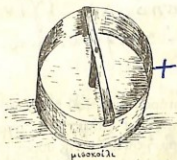
- 8) Ἄλλὰ ἔτι μὰ προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

γ'. 1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Το ἔναρθ. τοῦ μέτρου τῶν δημητριακῶν
καρπῶν ἢ τοῦ μισοκοίλι ἢ στατα ἢ χωρη
τικότητος τοῦ ἡπο 17 κιλ. α.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλαωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρο τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) .....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ· ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) .....

Ὁ καρπὸς ἀποθηκεύετο εἰς ἀποθήκας. (εἰς σάκκας).
 (Προσφωρῶν) εἰς τὴν ἀρχὴν εἰς τὸ πατιζήρι
 τῶν σταχυῶν

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Τὸ ἀχυρὸν ἀπελθὲν ἐπὶ
 εἰς... εἰς... εἰς... (ἀχυρῶν ἐς) ... ἐν τῷ... τοῦ...
 χωρίῳ...

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοῦ καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

Ἡ... διαλογὴ... τοῦ... σπόρου... ἐγίνετο...
 καὶ... γίνεται... μετὰ... τοῦ... ἀλώνισμα...

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ;...

ὅθεν... γίνεται... αὐτὸ... ἐπὶ... ἐξ ἐξ ὁρμήων
 τοῦ...

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἐσπέρas 23 'Ιουνίου (Κληδόνας), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ 'Ιούδα), ἐσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τὸ... ἐσπέρas... τῆς... 23^{ης} 'Ιουνίου...
 (Κληδόνας)...

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

Τὸ... ἀναββα... τῆς... φωτιᾶς... ἐγίνετο... καὶ γίνεται
 μετὰ... τοῦ... ἐσπέρas... τοῦ... ἡμέρας... εἰς... τῆς
 μεση... τοῦ... ὁρόμεν... τοῦ... χωρίου... ἢ εἰς
 ἄλλου...

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

.....ἔλεγετο φανός ἢ λαμπάδα.....

β'. 1) Ποιοί ἀνάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποίος ἄλλος ; ...

.....καί παιδιά καί ἡλικιωμένοι.....

2) Ποίος ἢ ποιοί συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπό ποῖον μέρος ; .....

.....τὰ παιδιά συλλέγουν τὰ ξύλα ἢ τοὺς
θάμνους αὐτοὺς, ἐν τῶν οἰκιῶν καὶ ἐν τῶν περὶ
τοὺς χωρίων γύρων.

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

καθ' ἓνα ἄνω τὰ παιδιά τῆς χειμερινῆς ἔφερνε
εἰς τὸ κοιλίαν τῶν ξύλων καὶ ἀμαθιὰ ξύλα ἢ
θάμνους ἑαίρειν τὸν πυρὸν εἰς τὸν ὅπου

ἔτι ἔτετο πῦρ καὶ συνεχῶς ἀνέγνω δάσκατος

γ'. Ποιὰ αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχά, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐχαιαί, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .....

ἡλικιωμένοι καί παιδιά ἐκηδεύσαν ὑπερῶν
τῆς φωτιᾶς ἐντὸς αὐτῆς ἔρριπον σκόρδα,
τὸ κοιλίαν τῶν ὀστέων, ἐνομιζέτο ὅτι
διεραφεύει τὸν πονοκέφαλον.

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

οἱ αἱ συγκέντρω. δέ. ν. τ. ε. ἐκηδεύσαν
κοιλίαν... δειράν... ὑπερῶν τῆς... π. ρ. α. ...
καὶ ἀνὰ τὰς διαφόρους ὡφειδῶν αὐτῆς.
... χοροὶ... δέ... νεχίαν... ..

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάφιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

..... ξύλα καὶ θάμνοι.....
.....
.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

.....
..... ξύλιν. ἑκατόντα ἢ καίονται ζωοτά. το.
..... Ἰ. Π. ἑ. γ. α. ὁμοιώματα τοῦ Ἰούδα.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....
.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 7. Αριθμός Ἐρωτηματοῦ 62.

Τὸ γέννημα εἰς τὸ σιδεροῦν ἄροτρον ἐγίνετο καὶ ἔφη:
"Ὁ Θεὸς τῶν ζώων ἦτο εἰς θυγὸς ὁ ὅσιος στα'
ἀνὰ ἔφεν δύο γόττους ἀπὸ τοῦ ὁσίου ἐπενοῦσαν
τὰ σκουρία. Αὐτὰ ὠροσεδέοντο εἰς τὴν κολάναν
(πρότσινη) ποῦ ἔφεν τὸ μαῖδε ζών εἰς τὸν λαβόν του.
Στὸ κέντρον αὐτοῦ τοῦ θυγὸς ἦτο καὶ ἄλλος γόττος
εἰς τὸν ὅσιον ὠροσεδέοντο τὸ σιδεράτρετρον ποῦ
ἔφεν τὰ ζῶα.